

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»**

Кафедра музично-інструментальної підготовки

ГРІНЧЕНКО А. М.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНО-
ВИКОНАВСЬКИХ ДИСЦИПЛІН
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

для здобувачів другого (магістерського) рівня

за спеціальністю 025 Музичне мистецтво

Одеса – 2023

УДК:378.016:78(072)

Г85

*Рекомендовано до друку вченою радою
Університету Ушинського (протокол №12 від 25 травня 2023 р.)*

Рецензенти:

Демидова М. Г.- канд. пед. наук, доцент, завідувачка кафедри музично-інструментальної підготовки ПНПУ імені К. Д. Ушинського

Дашковський В. Я.- канд. пед. наук, професор кафедри спеціального фортепіано Одеської національної музичної академії ім. А. В. Нежданової

Грінченко А.М.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання музично-виконавських дисциплін у закладах вищої освіти» для здобувачів другого (магістерського) рівня за спеціальністю 025 Музичне мистецтво: метод. реком. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 37 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з обов'язкової навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання музично-виконавських дисциплін у закладах вищої освіти» містять плани проведення, зміст практичних занять та самостійної роботи студентів; питання для самоперевірки, питання до екзамену, додатковий матеріал для самостійного опрацювання, приблизну тематику індивідуального навчально-дослідного завдання та методичні рекомендації щодо їх виконання.

УДК:378.016:78(072)

Університет Ушинського, 2023

А. М. Грінченко

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. Опис та структура навчальної дисципліни.....	4
РОЗДІЛ 2. Методичні рекомендації до проведення практичних занять.....	10
РОЗДІЛ 3. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи студентів.....	19
Рекомендовані джерела інформації.....	36

РОЗДІЛ 1. ОПИС ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Однією з провідних професійно-орієнтованих дисциплін освітнього процесу, що вивчають здобувачі другого (магістерського) рівня спеціальності 025 Музичне мистецтво закладу вищої освіти є «Теорія і методика викладання музично-виконавських дисциплін у закладах вищої освіти».

Мета навчальної дисципліни: Підготовка фахівців у сфері музичного мистецтва, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності, що передбачає науково-методичні інновації у мистецькій педагогіці і виконавстві, з метою отримання навичок викладання музично-виконавських дисциплін у закладах вищої освіти.

Очікувані програмні результати навчання.

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПРН 5. Вибудувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

ПРН 11. Демонструвати здатність до проєктування і самопроєктування індивідуальних траєкторій фахового розвитку в галузі спеціальної музичної освіти.

Очікувані результати навчання дисципліни

Знати:

- процес формування виконавських умінь і навичок в галузі виконавсько-педагогічної діяльності;
- методичні прийоми опанування музичних творів різних жанрів і стилів;
- процес розвитку музично-естетичних ідей в історичному контексті як важливий атрибут розуміння стильових напрямків мистецтвознавства;
- теоретично-методичні основи створення інтерпретаційних концепцій у виконавській діяльності;
- методичні прийоми опрацювання структурно-сміслових й жанрово-стильових елементів музичної мови;
- терміни та поняття, що складають категоріальний апарат методики виконавства;
- специфіку викладання гри на інструменті з урахуванням індивідуальних особливостей здобувача;
- критерії оцінки успішності викладання музично-виконавських дисциплін.

Уміти:

- послідовно формувати виконавські навички і вміння гри на музичному інструменті та застосовувати методи щодо їх удосконалення;
- застосовувати методичні прийоми у втіленні жанрово-стильових ознак у роботі над музичними творами;
- аналізувати естетичні й стильові тенденції музичного мистецтва;
- застосовувати методичні засади та поетапно створювати виконавську інтерпретаційну концепцію музичного твору;

- добирати методичні прийоми до опрацювання структурно-сміслових й жанрово-стильових елементів музичної мови;
- оперувати термінами та поняттями, що складають категоріальний апарат методики виконавства;
- здійснювати навчання гри на інструменті з урахуванням індивідуальних особливостей здобувача;
- методично вибудовувати індивідуальну траєкторію виконавського розвитку

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських

інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичне завдання	0 балів	Здобувач не володіє навчальним матеріалом, не виконує практичні завдання.
	1-2 бали	Здобувач має достатні знання та володіє навчальним матеріалом. Він самостійно застосовує відповідні інформаційно-методичні ресурси для виконання практичних завдань; аналізує, робить висновки, володіє термінологією музичного мистецтва. Відповідь обґрунтована, але припускається неточностей. Виконані завдання у цілому відповідають вимогам, хоча мають певні огріхи. Припускає помилки у визначенні методичних прийомів опрацювання виконавських завдань.
	3-4 бали	Здобувач володіє міцними знаннями, оперує ними при виконанні практичних завдань. Самостійно застосовує інформаційно-методичні матеріали у виконанні практичних завдань; аналізує, оперує методичними засадами, музичним тезаурусом у практичній діяльності. У практичних завданнях виявляє логіку мислення і творчий підхід.
Самостійна робота	0 балів	Здобувач не опрацьовує навчальний матеріал, не виконує практичні завдання.
	1 бал	Здобувач частково володіє навчальним матеріалом; припускається суттєвих помилок у виконанні практичних завдань, потребує систематичної допомоги викладача.
	2 бали	Здобувач самостійно опрацьовує і застосовує теоретичний матеріал відповідно методичним рекомендаціям; оперує методичними засадами у нескладних виконавсько-практичних завданнях; у роботі демонструє творчий підхід, але припускає незначні огріхи музично-аналітичного характеру.
	3 бали	Здобувач володіє глибокими теоретично-

		методичними знаннями; самостійно працює з інформацію у відповідності до поставлених завдань; без похибок і творчо виконує практичні завдання; демонструє методичну відповідність до поставлених виконавських завдань.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання 1 семестр (методична рецензія на виконання музичного твору за вибором)	0 балів	Завдання не виконано: Здобувач не володіє необхідною термінологією і не розуміє зміст завдання.
	1-3 балів	Здобувач на задовільному рівні виконав завдання. Рецензія не має логічної структури, частково проаналізовано виконання музичного твору, зокрема, визначена художньо-образна, динамічно-звукова, темпова відповідність гри нотному тексту музичного твору. Надає неповну характеристику загальних музичних даних виконавця. Частково вказує позитивні й негативні сторони виконання. Не надає методичних приймів для удосконалення виконання музичного твору.
	4-7 балів	Здобувач на достатньому рівні виконує завдання; Рецензія структурно вибудована; проаналізовано виконання музичного твору з визначенням художньо-образної артикуляційної, динамічно-звукової, темпової, жанрово-стильової відповідність гри нотному тексту музичного твору, але іноді припускається незначних помилок. Надає характеристику загальних музичних даних виконавця. Вказує позитивні й негативні сторони виконання, але у визначенні виконавських завдань та методах доопрацювання складних виконавських місць є незначні огріхи.
	8-10 балів	Здобувач на високому рівні виконує завдання. Рецензія структурно вибудована, грамотно проаналізовано виконання музичного твору; визначена художньо-образна, артикуляційна, динамічно-звукова, темпова, жанрово-стильова відповідність гри нотному тексту музичного твору. Надана характеристика загальних музичних даних виконавця. Вказані позитивні й негативні сторони виконання. Рекомендовано методи для доопрацювання складних виконавських місць.
Індивідуальне навчально-дослідне завдання 2 семестр	0 балів	Завдання не виконано: Здобувач не володіє необхідною термінологією і не розуміє зміст завдання.
	1-3 балів	Здобувач на задовільному рівні виконав завдання. Методичний аналіз музичного твору поверховий та

(методичний аналіз музичного твору за вибором)		несистемний. У визначені жанрово-стильових ознак та виконавсько-методичних засад припускається помилок; у вибудовуванні виконавської інтерпретації бракує індивідуального бачення, творчого підходу. Скуто володіє термінологією музичного мистецтва.
	4-7 балів	Здобувач на достатньому рівні виконує завдання; методичний аналіз музичного твору виконано достатньо ґрунтовно: проаналізовано нотний матеріал, визначено виконавські завдання, але є незначні огріхи у добиранні методичних прийомів опрацювання структурно-сміслових й жанрово-стильових елементів музичної мови. Простежується творчий підхід до завдання; володіння музичним тезаурусом.
	8-10 балів	Здобувач на високому рівні виконує завдання. Методичний аналіз музичного твору виконано якісно: проаналізовано структурно-сміслові й жанрово-стильові елементи музичної мови, фактуру та засоби музичної виразності; обрано методичні засади щодо опрацювання складних технічних, поліфонічних та звукових завдань. У викладенні демонструє володіння музичним тезаурусом, індивідуальне бачення, творчий підхід.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (заліку) 1 семестр

Для дисципліни «Теорія і методика викладання музично-виконавських дисциплін у закладах вищої освіти» за навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі заліку. Кількість балів, необхідних для заліку, студент отримує під час участі в практичних заняттях, виконання всіх видів самостійної роботи та індивідуальної навчально-дослідної роботи. Для заліку мінімальна кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів - 60.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен) 2 семестр

Для навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання музично-виконавських дисциплін у закладах вищої освіти» за навчальним планом передбачає підсумковий контроль у формі екзамену, відводиться 20 балів. Здобувач вищої освіти може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів не менше як 40.

РОЗДІЛ 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Теми практичних занять

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
		Денна
1 семестр		
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи викладання музично-виконавських дисциплін у закладах вищої освіти		20
1	<i>Семінар</i> «Феномен методології. Навчання гри на музичному інструменті як методологічна система»	1
2	<i>Семінар</i> «Еволюція музичної педагогіки»	2
3	<i>Дискусія</i> «Основні принципи музичної педагогіки та виконавства»	3
4	<i>Круглий стіл</i> «Фортепіанна школа як феномен наукового пізнання»	2
5	<i>Обговорення</i> методичних прийомів активізації та розвитку музичних здібностей	2
6	<i>Дискусія</i> «Особистісно-зорієнтований підхід в методології педагогічної діяльності»	2
7	<i>Презентація</i> і обговорення основних цінностей інклюзивної освіти	2
8	<i>Обговорення</i> форм комунікації в процесі опанування музичного твору	3
9	<i>Дискусія</i> «Концепція обдарованості у виконавстві»	1
10	<i>Круглий стіл</i> «Специфіка системи української музичної педагогіки»	2
2 семестр		20
Змістовий модуль 2. Практично-методичні принципи навчання виконавських дисциплін у закладах вищої освіти		
1	<i>Семінар</i> Сучасні методики початкового навчання.	2
2	<i>Кейс-стаді</i> Індивідуальна траєкторія професійного росту виконавця	2
3	<i>Обговорення</i> методичного забезпечення самостійної роботи	2
4	<i>Круглий стіл</i> «Мистецька герменевтика у інтерпретаційній роботі музиканта»	2
5	<i>Вирішення виконавських завдань</i> «Виконавська інтерпретація фактури»	2
6	<i>Дискусія</i> основних принципів роботи над музичним твором	2
7	<i>Вирішення практичних завдань</i> Поетапність в опрацюванні музичних творів	2
8	<i>Вирішення методичних завдань</i> «Основний етап роботи над музичним твором»	2
9	<i>Кейс-стаді</i> Завершальний етап роботи над музичним твором	2
10	<i>Круглий стіл</i> «Складання характеристики виконавця, аналіз та оцінювання виконання»	2
Усього:		40

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

I семестр

Практичне заняття 1. Семінар «Феномен методології. Навчання гри на музичному інструменті як методологічна система»

Питання до обговорення:

1. Проблемні питання методології.
2. Науково-методологічні підходи у навчанні гри на фортепіано.
3. Концептуальні принципи у вимірі мистецької освіти.
4. Основні методологічні підходи у педагогіці та виконавстві.
5. Функція методичної системи у навчанні.
6. Організація процесу викладання дисципліни.

Практичне заняття 2. Семінар «Еволюція музичної педагогіки»

Питання до обговорення:

1. Історичний розвиток музичної педагогіки.
2. Методичні трактати 16-18 століття.
3. Віденська, лондонська та паризька фортепіанні школи.
4. Значення діяльності педагогів 20 століття.
5. Видатні українські педагоги.

Практичне заняття 3. Дискусія «Основні принципи музичної педагогіки та виконавства»

Питання до обговорення:

1. Сучасна методика викладання гри на музичному інструменті.
2. Дидактичні концепції К. Орфа, Б. Бартока, З. Кодай.
3. Особливості різних шкіл навчання.
4. Культурологічні тенденції сучасної музичної педагогіки та виконавства.

Практичне заняття 4. *Круглий стіл «Фортепіанна школа як феномен наукового пізнання»*

Питання до обговорення:

1. Культурно-історичні типи онтологічного і особистісного аспектів функціонування фортепіанної школи.
2. Стратегії побудови фортепіанної школи (академічна, прагматична, особистісна та рефлексивна).
3. Вимоги до фортепіанної підготовки.
4. У чому особливість української фортепіанної школи та її значення на світовому рівні.

Практичне заняття 5. *Обговорення методичних прийомів активізації та розвитку музичних здібностей*

Питання до обговорення:

1. Мета, предмет, об'єкт акмеології.
2. Методологічні принципи акмеологічного підходу.
3. Акмеологічна концепція розвитку музичних здібностей учня в процесі навчання гри на інструменті.
4. Комплексний підхід до розвитку музичних здібностей учня в процесі навчання гри на музичному інструменті.
5. Які прийоми та методи сприяють активізації музичних здібностей (дослідити дану проблему).

Практичне заняття 6. *Дискусія «Особистісно-зорієнтований підхід в методології педагогічної діяльності»*

Питання до обговорення:

1. Основні принципи особистісно-зорієнтованого підходу.
2. Загальні здібності учня та їх характеристики.
3. Визначення індивідуального рівня розвиненості музичних здібностей.
4. Ступінь умовності у визначенні музичних здібностей

5. Запропонуйте індивідуальні засоби діагностування базових музичних здібностей учня.
6. Складіть індивідуальну характеристику учня (з асистентської практики).

Практичне заняття 7. Презентація і обговорення основних цінностей інклюзивної освіти

Питання до обговорення:

1. Інклюзивне навчання як система освітніх послуг.
2. Основні принципи інклюзивної освіти.
3. Проблемні аспекти впровадження інклюзії в процес навчання гри на музичному інструменті.
4. Міжнародний досвід мистецької освіти для людей з особливими освітніми потребами.
5. Проаналізувати та визначити основні принципи і методи навчання гри на інструменті для дітей з різними видами особливих освітніх потреб.

Практичне заняття 8. Обговорення форм комунікації в процесі опанування музичного твору

Питання до обговорення:

1. Концептуалізація поняття «комунікація» у вимірі процесу навчання гри на музичному інструменті.
2. Комунікація з музичним твором і комунікація через музичний твір зі здобувачем як основа художньо-педагогічної взаємодії.
3. Міжособистісна комунікація на заняттях.
4. Додаткові види художньо-педагогічної комунікації.

Практичне заняття 9. Дискусія «Концепція обдарованості у виконавстві»

Питання до обговорення:

1. Специфіка інструментальних здібностей.
2. Багатовекторність поняття «віртуоз».

3. Характеристика обдарованості як здібності до яскравого і індивідуального самовираження у виконавському мистецтві.
4. Важливість педагогічної діагностики фізіологічного пристосування рук до гри на інструменті.

Практичне заняття 10. *Круглий стіл «Специфіка системи української музичної педагогіки»*

Питання до обговорення:

1. Специфіка методико-технологічної системи передачі знань від лідера музичної педагогіки до здобувачів.
2. Локалізація навчання у одного педагога.
3. Робота над музичним твором під керівництвом та впливом педагога-майстра.
4. Школа як сукупність знань, вмінь, правил, що визначають специфіку виконання інструментальної музики
5. Охарактеризувати методи роботи над твором одного з видатних виконавців в межах певної виконавської школи.

II семестр

Практичне заняття 1. *Семінар Сучасні методики початкового навчання*

Питання до обговорення:

1. Психолого-фізіологічні особливості початкового етапу навчання.
2. Методологічні засади початкового етапу викладання.
3. Сучасні методики початкового навчання. Варіативний підхід до початкового навчання.
4. Ігровий, особистісний, системний, схолістичний підходи до початкового навчання гри на музичному інструменті.

Практичне заняття 2. Кейс-стаді «Індивідуальна траєкторія професійного росту виконавця»

Питання до обговорення:

1. Система як явище в мистецькій педагогіці.
2. Використання системного підходу на індивідуальних заняттях в інструментальному класі.
3. Наукові передумови організації занять з навчання гри на музичному інструменті.
4. Раціональна організація уроку.
5. Форми роботи у зв'язку із цілями конкретного заняття, стадіями роботи над музичним твором і підготовленістю того, хто навчається гри на інструменті.

Практичне заняття 3. Обговорення методичного забезпечення самостійної роботи

Питання до обговорення:

1. Самостійна робота – одна з основних форм навчання гри на музичному інструменті.
2. Режим домашніх занять, організація і дисципліна роботи.
3. Самоконтроль у здійсненні самостійної роботи.
4. Створення творчої атмосфери на уроці з метою підвищення мотивації до самостійних занять
5. Дидактичний принцип поступовості та послідовності під час ускладнення домашніх завдань.

Практичне заняття 4. Круглий стіл «Мистецька герменевтика у інтерпретаційній роботі музиканта»

Питання до обговорення:

1. Сутність феномену «герменевтика».
2. Мистецька герменевтика.

3. Мета, принципи герменевтичного підходу до навчання гри на музичному інструменті.
4. Холістична методологія
5. Цільність інтерпретаційного процесу музиканта.

Практичне заняття 5. *Вирішення виконавських завдань «Виконавська інтерпретація фактури»*

Питання до обговорення:

1. Сучасні музикознавчі думки в галузі виконавської інтерпретації фактури.
2. Аналіз жанрових, стильових та інших особливостей фортепіанної фактури.
3. Розкриття виразних і формотворчих можливостей фактури, створених виконавським трактуванням.
4. Узагальнення піаністичних прийомів і сформованих тенденцій виконавської інтерпретації фортепіанної фактури.
5. Види фортепіанних фактур різних стильових напрямків (старовинної, класичної, романтичної, сучасної музики) та визначити методи їх опрацювання.

Практичне заняття 6. *Дискусія основних принципів роботи над музичним твором*

Питання до обговорення:

1. Методологічні підходи в контексті розучування музичних творів.
2. Розвиток виконавських здібностей, художнього мислення, майстерності в процесі роботи над музичним твором.
3. Види роботи: ознайомлення, ескізне вивчення, підготовка до виконання на естраді, оновлення в репертуарі раніше вивченого твору.
4. Створення переконливої та змістовної інтерпретації через глибоке проникнення в образно-змістовну сферу музичного твору.
5. Які методичні принципи актуальні у закріпленні виконавських навичок та умінь (застосувати власний досвід).

Практичне заняття 7. Вирішення практичних завдань. Поетапність в опрацюванні музичних творів

Питання до обговорення:

1. Різні погляди на можливість розділу процесу роботи над музичним твором на етапи.
2. Три етапи (умовно) у роботі над музичним твором.
3. Перший етап як ескізне опанування музичного тексту.
4. Різні засоби ознайомлення з музичним твором.
5. Вибір редакції.
6. Аналіз редакцій творів І. С. Баха. Визначити особливості кожної (плюси та мінуси).
2. Аналіз редакцій творів Л. Бетховена. Визначити особливості кожної (плюси та мінуси).

Практичне заняття 8. Вирішення методичних завдань «Основний етап роботи над музичним твором»

Питання до обговорення:

1. Основні принципи синергетичного підходу.
2. Музичний твір як складноорганізована синергетична система.
3. Особливість процесу пізнання в галузі музичної педагогіки.
4. Педагогічна самоорганізація здобувача в процесі другого етапу роботи над музичним твором.
5. Ретельне вивчення нотного тексту, уточнення виконавських задач.
6. Основний етап роботи над музичним твором.

Практичне заняття 9. Кейс-стаді Завершальний етап роботи над музичним твором

Питання до обговорення:

1. Рефлексивний підхід підготовки до концертного виступу.

2. Основні структурні елементи рефлексивного мислення в процесі роботи над музичним твором.
3. Зміст завершального, третього етапу роботи над музичним твором – підготовка до концертного виступу.
4. Виконавська воля музиканта.
5. Режим занять, психологічна підготовка до публічного виступу.
6. Проаналізувати, визначити та продемонструвати оптимальні методи саморегуляції емоційного стану в підготовці до концертного виступу.

Практичне заняття 10. Круглий стіл «Складання характеристики виконавця, аналіз та оцінювання виконання»

Питання до обговорення:

1. Жанрово-стильовий та суб'єктний підходи до репертуарної політики викладача інструменталіста
 2. Основні принципи вибору репертуару.
 3. Системний підхід до складання характеристики на тих, хто навчається грі на інструменті.
 4. Залежність репертуару від індивідуально-особистих якостей того, хто навчається грі на інструменті.
1. Алгоритм складання рецензії на виконання музичного твору учнем.
 2. Алгоритм оцінювання виконання музичного твору студентом ЗВО.

РОЗДІЛ 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Розподіл годин самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
		Денна	
	Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи викладання музично-виконавських дисциплін у закладах вищої освіти	50	
1	Сутність методології музичного навчання	3	Групова співбесіда, усне опитування, перевірка практичних завдань, залік
2	Формування музичної педагогіки та виконавства	5	
3	Сучасна методика викладання гри на музичному інструменті	7	
4	Фортепіанна школа як феномен наукового пізнання	5	
5	Методи активізації та розвитку музичних здібностей	5	
6	Індивідуальна унікальність музиканта	5	
7	Основні принципи і методи навчання відповідно особливим освітнім потребам	5	
8	Форми комунікації музичної педагогіки та виконавства	7	
9	Обдарованість як здібність до яскравого і індивідуального самовираження у виконавському мистецтві.	3	
10	Специфіка методичної системи української педагогіки та виконавства	5	
	Змістовий модуль 2. Практично-методичні принципи навчання виконавських дисциплін у закладах вищої освіти	50	
1	Методологічні засади початкового етапу викладання	5	Групова співбесіда, усне опитування, перевірка практичних завдань, екзамен
2	Раціональна організація виконавського процесу	5	
3	Принцип поступовості і послідовності самостійної роботи	5	
4	Інтерпретаційний процес музиканта. Методи опрацювання музичного твору.	5	
5	Методи опрацювання фортепіанної фактури	5	
6	Методологічні підходи в розучуванні музичних творів	5	
7	Сутність першого етапу опрацювання музичного твору	5	
8	Застосування методичних прийомів на основному етапі вивчення музичного твору	5	
9	Зміст третього етапу роботи над музичним твором	5	
10	Індивідуальний підхід до визначення репертуару	5	
	Усього:	100	

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовий модуль I. Науково-теоретичні основи викладання музично-виконавських дисциплін у закладах вищої освіти

Тема 1. Сутність методології музичного навчання

Скористатися словником та з'ясувати значення наступних понять:

- методологія; методологічна система;
- концепція; концептуальні принципи;
- наукові підходи

1. Які питання розглядає методологія?
2. Які науково-методологічні підходи використовуються у навчанні гри на фортепіано?
3. Назвіть концептуальні принципи мистецької освіти.
4. Які методологічні підходи застосовуються у педагогіці та виконавстві.
5. Важливість методичної системи у навчанні.
6. Проаналізувати методичні розробки з музичної педагогіки та визначити їх доцільність використання у навчанні гри на фортепіано (власний погляд).
7. Яке значення, на вашу думку, мають наукові підходи в організації процесу викладання дисципліни (думку обґрунтувати).

Рекомендована література:

1. Шукайло В.Ф. Шлях до майстерності піаніста: навчально-методичний посібник. Запорізький національний університет. 2017. 206 с
2. Радзівіл Т.А. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Умань. 2020. 97с.

Тема 2. Формування музичної педагогіки та виконавства

Питання для самоконтролю:

1. Становлення музичної педагогіки.

2. Визначити особливості методичних трактатів 16-18 століття.
3. Перші європейські фортепіанні школи.
4. Основні педагогічні принципи педагогів-музикантів 20 століття.
5. Кого з видатних українських педагогів ви знаєте?
6. Здійснити ретроспективний аналіз методик гри на клавирі.
7. Які методичні рекомендації попереднього досвіду музикантів ви будете застосовувати у власній практиці?

Рекомендована література:

1. Радзівіл Т.А. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Умань. 2020. 97с.
2. В. П. Кузенкова «Методика навчання гри на інструменті (фортепіано). Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 180 с

Тема 3. Сучасна методика викладання гри на музичному інструменті

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть основні принципи музичної педагогіки (творча взаємодія педагога і здобувача, розвивальний та виховний характер навчання гри на музичному інструменті).
2. Сутність сучасної методики викладання гри на музичному інструменті (наукові основи, проблеми використання досягнень сучасної педагогіки та психології (П. Анохін, П. Гальперін, А. Леонтєв, Б. Теплов та ін.)).
3. Дидактичні концепції К. Орфа, Б. Бартока, З. Кодай.
4. Визначити особливості різних шкіл навчання (А. Артоболовська, Л. Баренбойм, В. Тімакін, О. Гольденвейзер, Г. Нейгауз, К. Ігумнов, С. Фейнберг та ін.).
5. Культурологічні тенденції сучасної музичної педагогіки та виконавства.
6. Комплексний характер діяльності випускника вищого музично-педагогічного освітнього закладу.

7. На основі власного досвіду та проаналізованої літератури, визначити які досягнення сучасної педагогіки та психології застосовуються у музичній педагогічній діяльності.

Рекомендована література:

1. В. П. Кузенкова «Методика навчання гри на інструменті (фортепіано). Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 180 с
2. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст.. Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків : Видавництво ТОВ «С. А. М.», 2015. Вип. 45. 244 с.

Тема 4. Фортепіанна школа як феномен наукового пізнання

Питання для самоконтролю:

1. Культурно-історичні основи фортепіанної школи.
2. З'ясувати стратегії побудови фортепіанної школи ((академічна (класична), прагматична (технологічна), особистісна (індивідуально-зорієнтована) та рефлексивна (дослідницько зорієнтована)).
3. Розкрити доцільність вимог у фортепіанній підготовці (вимогливість у вихованні молоді, передача знань, щоденні завдання, відпрацювання їх у спільній з учнями навчально-виховній діяльності та відповідний моніторинг).
4. У чому особливість української фортепіанної школи та її значення на світовому рівні.

Рекомендована література:

1. В. П. Кузенкова «Методика навчання гри на інструменті (фортепіано). Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 180 с
2. Радзівіл Т.А. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Умань. 2020. 97с.

Тема 5. Методи активізації та розвитку музичних здібностей

Питання для самоконтролю:

1. Визначити сутність поняття «акмеологія»: мета, предмет, об'єкт.

2. Які методологічні принципи акмеологічного підходу ви знаєте?
3. Акмеологічна концепція розвитку музичних здібностей учня в процесі навчання гри на інструменті.
4. Музичні здібності. Музичний слух: абсолютний та відносний, пасивний та активний. Слуховий контроль, слухова уява – внутрішній слух. Слухо-рухлива природа музично-ритмічного почуття. Складності його розвитку. Музична пам'ять. Її роль і значення у виконавській діяльності. Різні види музичної пам'яті та засоби їх розвитку. Увага, спостережливість та зосередженість як основа розвитку музичної пам'яті. Уява та її роль у виконавській діяльності. Специфіка роботи музично-виконавської уяви: оперування музичними образами, занурення у світ художніх асоціацій, накопичення естетичного кругозору.
5. Комплексний підхід до розвитку музичних здібностей учня в процесі навчання гри на музичному інструменті.
6. Розкрити та доповнити:
 - значення транспонування, імпровізації на гармонійній основі, читання з листа.
 - розвиток почуття ритму за допомогою диригування.
 - накопичення різнохарактерних музично-ритмічних відчуттів як основа для розвитку почуття ритму.
 - недоліки організації ігрового апарату як гальмуючий фактор.
 - спеціальні прийоми, які сприяють запам'ятання тексту, значення свідомого аналізу нотного тексту, конкретних завдань, які спрямовані на швидке та міцне запам'ятання.

Рекомендована література:

1. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано : підручник. Львів:ЛДМА, 2001. 244 с.
2. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації. Навчальний посібник. Київ. 2013. 134с.

3.

Тема 6. Індивідуальна унікальність музиканта

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте основні принципи особистісно-зорієнтованого підходу. (визнання унікальності й індивідуальності учня, неповторності його психологічного складу, його самоцінності, самобутності, суб'єктивного досвіду, розвиток індивідуальності учня; принцип суб'єктності - прояв його суб'єктних якостей).
2. Загальні (ініціативність уяви, кругозір, багатство асоціацій, увага, зосередженість, тощо) та спеціальні (фізичні особливості будови рук, пристосованість рук до інструменту, гнучкість, здатність до розробленості піаністичної техніки тощо) здібності учня та їх характеристики.
3. Чи існує ступінь умовності у визначенні музичних здібностей (обґрунтувати відповідь)
4. Запропонувати індивідуальні засоби діагностування базових музичних здібностей учня.
5. Приклад написання індивідуальної характеристики учня

Рекомендована література:

1. Юник Т. І. Удосконалення методики запам'ятовування музичного тексту як засіб розвитку виконавської майстерності студентів-піаністів (на матеріалі педвузів) автореф. дис. на здобуття ступеня канд. пед. наук : спец 13.00.02. Київ. 1996. 17 с.
2. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано : підручник. Львів:ЛДМА, 2001. 244 с.

Тема 7. Основні принципи і методи навчання відповідно особливим освітнім потребам.

Питання для самоконтролю:

1. Особливість інклюзивного навчання як системи освітніх послуг.

2. Пояснити основні принципи інклюзивної освіти (адаптація системи до потреб дитини; визнання спроможності до навчання гри на музичному інструменті).
3. Які проблемні аспекти впровадження інклюзії в процес навчання гри на музичному інструменті існують?
4. Проаналізувати міжнародний досвід мистецької освіти для людей з особливими освітніми потребами.
5. Проаналізувати та визначити основні принципи і методи навчання гри на інструменті для дітей з різними видами особливих освітніх потреб.

Рекомендована література:

1. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації. Навчальний посібник. Київ. 2013. 134с.
2. В. П. Кузенкова «Методика навчання гри на інструменті (фортепіано). Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 180 с

Тема 8. Форми комунікації музичної педагогіки та виконавства

Питання для самоконтролю:

1. Як ви розумієте поняття «комунікація» у вимірі процесу навчання гри на музичному інструменті.
2. Яким чином відбувається комунікація з музичним твором і комунікація через музичний твір зі здобувачем як основа художньо-педагогічної взаємодії.
3. Міжособистісна комунікація на заняттях.
4. Які, на вашу думку, плюси та мінуси педагогічного показу під час навчання гри на музичному інструменті.
4. Додаткові види художньо-педагогічної комунікації (читання з аркушу, гра в ансамблі, виконання вивчених раніше творів, прослуховування музики, бесіда, тощо).
5. Педагогічне редагування твору: міра співвідношення звучання музики і слів-пояснень на заняттях; особливості словесних пояснень.

б. Приклад рецензії на виконання музичного твору.

Рекомендована література:

1. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано : підручник. Львів:ЛДМА, 2001. 244 с
2. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст.. Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків : Видавництво ТОВ «С. А. М.», 2015. Вип. 45. 244 с.

Тема 9. Обдарованість як здібність до яскравого і індивідуального самовираження у виконавському мистецтві

Питання для самоконтролю:

1. У чому полягає специфіка інструментальних здібностей?
2. В чому сутність поняття «віртуоз»?
3. Концепція обдарованості. Характеристика обдарованості як здібності до яскравого і індивідуального самовираження у виконавському мистецтві.
4. Важливість педагогічної діагностики фізіологічного пристосування рук до гри на інструменті (відповідь обґрунтувати).
5. В чому полягає особливість роботи з обдарованими учнями?
6. Які психологічні фактори можуть виникати в комунікації з обдарованими учнями?

Рекомендована література:

1. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст.. Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків : Видавництво ТОВ «С. А. М.», 2015. Вип. 45. 244 с.
2. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації. Навчальний посібник. Київ. 2013. 134с.

Тема 10. Специфіка методичної системи української педагогіки та виконавства

Питання для самоконтролю:

1. Застосування жанрово-стильового та суб'єктного підходів у репертуарній політиці викладача інструменталіста.
2. Розкрийте основні принципи вибору репертуару.
3. Системний підхід до складання характеристики на тих, хто навчається грі на інструменті.
4. Чи залежить вибір репертуару від індивідуально-особистих якостей того, хто навчається грі на інструменті (відповідь обґрунтувати).
5. Підібрати репертуар для учня з асистентської практики.
6. Проаналізувати та оцінити виконання музичного твору студентом ЗВО.

Рекомендована література:

1. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації. Навчальний посібник. Київ. 2013. 134с.
2. Гаврілова Л. Інтерпретація музичного твору: теоретичні аспекти. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2016. Вип. 3. С. 97-106. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2016_3_12.

II семестр

Змістовий модуль 2. Практично-методичні принципи навчання виконавських дисциплін у закладах вищої освіти

Тема 1. Методологічні засади початкового етапу викладання

Питання для самоконтролю:

1. Проаналізувати психолого-фізіологічні особливості початкового етапу навчання.
2. Методологічні засади початкового етапу викладання.
3. Особливості сучасної методики початкового навчання. Варіативний підхід до початкового навчання.
4. Охарактеризувати ігровий, особистісний, системний, схолістичний підходи до початкового навчання гри на музичному інструменті.

5. Здійснити порівняльний аналіз збірок та окремих хрестоматій гри на музичному інструменті(А. Артоболевської, Н. Копчевського, С. Ляховицької, А. Ніколаєва та ін.) та визначити плюси і мінуси)

Рекомендована література:

1. В. П. Кузенкова «Методика навчання гри на інструменті (фортепіано). Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 180 с
2. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано :підручник. Львів:ЛДМА, 2001. 244 с.

Тема 2. Раціональна організація виконавського процесу

Питання для самоконтролю:

1. Система як явище в мистецькій педагогіці.
2. Використання системного підходу на індивідуальних заняттях в інструментальному класі.
3. Наукові передумови організації занять з навчання гри на музичному інструменті.
4. Урок як основна форма навчальної та виховної роботи в інструментальному класі.
5. Раціональна організація уроку – один із важливіших проявів педагогічної майстерності.
6. Індивідуальні плани як віддзеркалення змісту, характеру та інтенсивності професійного зростання музиканта.
7. Форми роботи у зв'язку із цілями конкретного заняття, стадіями роботи над музичним твором і підготовленістю того, хто навчається гри на інструменті.
8. Розробити траєкторію професійного росту на основі складання індивідуального плану учня з визначення репертуару з урахуванням особливостей вікової психології, специфіки різних етапів навчання.

Рекомендована література:

- 1.

2. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації. Навчальний посібник. Київ. 2013. 134с.

3.

Тема 3. Принцип поступовості і послідовності самостійної роботи

Питання для самоконтролю:

1. Самостійна робота – одна з основних форм навчання гри на музичному інструменті.
2. Якими мають бути режим домашніх занять, організація і дисципліна роботи.
3. Застосування самоконтролю у здійсненні самостійної роботи.
4. Яким чином створити творчу атмосферу на уроці, і чи впливає вона на підвищення мотивації до самостійних занять (відповідь обґрунтувати).
5. Дидактичний принцип поступовості та послідовності під час ускладнення домашніх завдань.
6. Проаналізувати власний процес самостійної роботи під час виконання домашніх завдань (критично оцінити і визначити позитивні моменти та існуючі недоліки).

Рекомендована література:

1. Радзівіл Т.А. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Умань. 2020.97с.
2. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації. Навчальний посібник. Київ. 2013. 134с.

Тема 4. Інтерпретаційний процес музиканта. Методи опрацювання музичного твору

Питання для самоконтролю:

1. Визначити сутність феномену «герменевтика».
2. Особливість мистецької герменевтики.

3. Мета, принципи герменевтичного підходу до навчання гри на музичному інструменті.

4. Як ви розумієте «холістична методологія».

5.Цільність інтерпретаційного процесу музиканта (неправомірність розділення роботи на технічну і художню; взаємозалежність і взаємозумовленість художньої мети і методів технічної роботи).

6.Здійснити інтерпретацію музичного твору з застосуванням герменевтичного підходу (визначенням семантичного контексту твору).

Рекомендована література:

1. В. П. Кузенкова «Методика навчання гри на інструменті (фортепіано). Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 180 с

2. Гордійчук Л. В. Самостійна робота над музичним твором: основні етапи та методи : *методичні рекомендації «Фортепіано» / Л. В. Гордійчук.* – Луцьк : Надстир'я, 2017. 28 с.

Тема 5. Методи опрацювання фортепіанної фактури

Питання для самоконтролю:

1. Узагальнити музикознавчі думки в галузі виконавської інтерпретації фактури.

2. Проаналізувати та визначити жанрові й стильові особливості фортепіанної фактури.

3. Розуміння смислового контексту фактури.

4.Узагальнення піаністичних прийомів і сформованих тенденцій виконавської інтерпретації фортепіанної фактури.

5. Проаналізувати різні види фортепіанних фактур різних стильових напрямків (старовинної, класичної, романтичної, сучасної музики) та визначити методи їх опрацювання.

Рекомендована література:

1. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано : підручник. Львів:ЛДМА, 2001. 244 с

2. Олексюк О.М.Музична педагогіка: Навчальний посібник. - К.: КНУКіМ, 2006. 188 с.

Тема 6. Методологічні підходи в розучуванні музичних творів

Питання для самоконтролю:

1. Актуалізація методологічних підходів (акмеологічний, синергетичний, герменевтичний, особистісно-зорієнтований) в контексті розучування музичних творів.
2. Аргументуйте, що в процесі роботи над музичним твором відбувається розвиток виконавських здібностей, художнього мислення, уваги, уяви та інших когнітивних.
3. Прокоментуйте види роботи: ознайомлення, ескізне вивчення, підготовка до виконання на естраді, оновлення в репертуарі раніше вивченого твору.
4. Що, на вашу думку, сприяє створенню переконливої та змістовної інтерпретації музичного твору.
5. Які методичні принципи актуальні у закріпленні виконавських навичок та умінь (застосувати власний досвід).

Рекомендована література:

1. Білоус В. П. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. нач. закл. III – IV рівнів акредитації / Київ. : ДАККіМ, 2009. 150 с.
2. Радзівіл Т.А. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Умань. 2020. 97с.

Тема 7. Сутність першого етапу опрацювання музичного твору

Питання для самоконтролю:

1. Які існують думки з приводу розподілу процесу роботи над музичним твором на етапи.
2. Опишіть три етапи (умовно) у роботі над музичним твором.

3. Що характерно для першого етапу опанування музичного тексту (важливість знайомства з естетичними поглядами і творчістю композитора в цілому, з історією і обставинами створення даного твору, можливістю прослуховування аудіо та перегляду відеозаписів; загальна уява про стиль, образну будову, форму, художні та технічні труднощі твору).

4. які є засоби ознайомлення з музичним твором.

5. Urtext і редакції.

6. Здійснити порівняльний аналіз редакції творів І. С. Баха. Визначити особливості кожної (плюси та мінуси).

7. Здійснити порівняльний аналіз редакції сонат Л. Бетховена. Визначити особливості кожної (плюси та мінуси).

Рекомендована література:

1. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. - К.: КНУКіМ, 2006. 188 с.

2. Білоус В. П. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. нач. закл. III – IV рівнів акредитації / Київ. : ДАККіМ, 2009. 150 с.

Тема 8. Застосування методичних прийомів на основному етапі вивчення музичного твору

Питання для самоконтролю:

1. Які основні принципи синергетичного підходу ви знаєте.

2. Як ви розумієте: Музичний твір як складноорганізована синергетична система.

3. Яку роль виконує процес пізнання в галузі музичної педагогіки.

5. Які складові виконавського процесу належать до основного етапу роботи над твором (ретельне вивчення нотного тексту, уточнення виконавських задач, вибір зручної аплікатури, артикуляційно-інтонаційна виразність, педалізація як одна з індивідуальних якостей виконавської майстерності, динамічний план твору, кульмінація, визначення їх співвідношення в

залежності від художнього змісту музичного твору; робота над фрагментами твору, елементами його тканини: мелодією, супроводом, окремими голосами та різними технічними труднощами; уточнення загального темпу твору та деталізація агогіки; робота над твором у повільному темпі – позитивний і негативний моменти; тренування швидкісних якостей та укріплення витривалості; мобілізація мислення піаніста, підвищення координації слухової та рухової сфер; технічна робота над освоєнням складних фрагментів; процес вивчення напам'ять).

Рекомендована література:

1. Радзівіл Т.А. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Умань. 2020.97с.
2. Олексюк О.М.Музична педагогіка: Навчальний посібник. - К.: КНУКіМ, 2006. 188 с.

Тема 9. Зміст третього етапу роботи над музичним твором

Питання для самоконтролю:

1. Яка функціональна роль рефлексивного підходу підготовки до концертного виступу?
- 2.Які структурні елементи рефлексивного мислення в процесі роботи над музичним твором мають вагоме значення?
3. Зміст завершального, третього етапу роботи над музичним твором (режим занять, психологічна підготовка до публічного виступу; виконання в обстановці, близької до концертної; значення програвання твору в цілому, в необхідних темпах. естрадне хвилювання, форми його прояву; виконавська воля музиканта; засоби подолання хвилювання через психологічні аутотренінгові рефлексивні інструменти; увага до художньо-образної сторони виховання як засіб управління хвилюванням; стан творчого підйому, елементи імпровізаційності виконання; необхідність оцінки й урахування індивідуальних умов концертного виступу: акустика, якість інструменту, склад аудиторії тощо).

4. Технології організації рефлексії здобувачів, сумісного рефлексивного метасередовища в підготовці до концертного виступу.
5. Проаналізувати, визначити та продемонструвати оптимальні методи саморегуляції емоційного стану в підготовці до концертного виступу.

Рекомендована література:

1. Некрасов, Ю. Комплексне навчання гри на фортепіано: *Навч.-метод. посіб.* Одеса: АстроПринт. 2000
2. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст.. Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків : Видавництво ТОВ «С. А. М.», 2015. Вип. 45. 244 с.

Тема 10. Індивідуальний підхід до визначення репертуару

Питання для самоконтролю:

1. Чи мають значення жанрово-стильовий та суб'єктний підходи до репертуарної політики викладача інструменталіста (відповідь обґрунтувати).
2. Яких принципів дотримуються під час вибору репертуару (основні принципи вибору репертуару: розширення музичного кругозору, знайомство з важливішими стилями, жанрами, формами, з творчістю найбільш значних композиторів, яскравість художніх образів).
3. Системний підхід до складання характеристики на тих, хто навчається гри на інструменті: програма й оцінки, одержані на вступних іспитах; репертуар, визначений на навчальний рік, виступи на заліках та екзаменах.
4. Залежність репертуару від індивідуально-особистих якостей того, хто навчається гри на інструменті.
5. Скласти рецензію на виконання музичного твору учнем.
6. Проаналізувати та оцінити виконання музичного твору студентом ЗВО.

Рекомендована література:

1. Грінченко А.М. Методика формування музично-виконавського самоконтролю майбутніх учителів музики в процесі навчання гри на фортепіано: дис...канд. пед. наук:13.00.02/СДПУ ім. А.С.Макаренка. Суми, 2018. 278с.

2. Котова, Л. М. Емоційна стійкість як засіб формування інструментально-виконавської надійності у студентів музично-педагогічних факультетів. (Автореф. дис. канд. пед. наук), Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ. 2001.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна робота передбачає складання методичної рецензії на виконання музичного твору (за вибором) і методичний аналіз музичного твору (за вибором).

Методична рецензія на виконання музичного твору (за вибором)

Л.Бетховен Соната ор.79 № 25

Й.Гайдн Соната-партита

І.С.Бах Двоголосна інвенція №4 ре мінор

Р.Шуман «Від чого?» з циклу Фантастичні п'єси ор.12

Методичний аналіз музичного твору (за вибором)

Ф.Шопен Ноктюрн мі мінор

В.Моцарт Соната сі-бемоль мажор

І.С.Бах Фуга фа мінор

К.Черні Етюд ор.740 №34

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО СКЛАДАННЯ РЕЦЕНЗІЇ НА ВИКОНАННЯ МУЗИЧНОГО ТВОРУ

Зміст рецензії на виконання музичного твору має складатися з наступної інформації:

- стильові особливості твору;
- аналіз авторських і редакторських ремарок;
- аналіз елементів музичної мови;
- виконавські особливості (технічні труднощі, артикуляція, фразування, агогіка, педалізація, рівень складності тощо);
- методи опрацювання твору спрямовані на подолання труднощів та втілення образного змісту.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Гризоглазова Т.І. «Методика навчання гри на фортепіано»: навч. посіб. Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2018. 169 с.
2. Олексюк О.М., Бондаренко Л.А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі : навч. посіб. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. 112 с
3. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.

Допоміжна література

1. Бойчук І. І. Робота над різножанровими творами у класі фортепіано: навч. - метод. посіб. Чернівці : ЧНУ, 2021. 68 с.
2. Гаркуша Л. І. Виконавська інтерпретація музичних творів у структурі професійної підготовки майбутнього педагога-музиканта: зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції *Професійна мистецька освіта і художня культура : виклики XXI століття* (14-15 квітня 2016 р). – С. 520 – 529. – Режим доступу :http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/14488/1/L_Garkusha_2016_14_04_konf_IM.pdf.
3. Грінченко А. М. Педагогічні умови формування музично-виконавського самоконтролю студентів у процесі навчання гри на фортепіано. *Науковий часопис*, 2017. № 22(27). С. 151-157.
4. Grinchenko, A., Desiatnykova, N., Mamykina, A., &Shafarchuk, T. The Influence of Self-Control on the Artistic and Performing Quality of a Musician. *Journal of History Culture and Art Research*, 2020. 9(4), 47-59 URL<http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk/article/view/2949>
5. Грінченко А. М., Мамікіна А. І. Професійне мислення музиканта-піаніста. *Науковий часопис*, 2021. №79. Т.1. С. 108-114.
6. Грінченко А. М. До проблеми інтерпретаційно-виконавського процесу музиканта-піаніста. *Наукові записки*, 2021. №197. С. 86-91
7. Грінченко А. М., Лію Лібося До проблеми слухо-моторної координації піаніста: зб. матеріалів та тез VII Міжнародної конференції молодих учених та студентів *Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства* (04-05 листопада 2021р). Одеса : Університет Ушинського, 2021. Т. 1. – С. 22-24.
8. Грінченко А. М. Сутність мисленевого процесу в інтерпретаційній роботі піаніста: зб. наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції *Українське мистецтво, культура, освіта: актуальні проблеми, тенденції та перспективи розвитку* (25–28 травня 2021р.). Івано-Франківськ: «Фоліант», 2021. – С. 13-14.
9. Грінченко А. М. До проблеми удосконалення виконавських навичок у майбутніх учителів в процесі гри на фортепіано. *Педагогіка формування*

творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя: КПУ, 2022 № 81. С.152-156

10. Грінченко А. М. Особливість формування виконавських умінь майбутніх вчителів музичного мистецтва в умовах дистанційного навчання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* Запоріжжя: КПУ, 2022 № 82. С. 164-169

11. Грінченко А. М., Лян Юань Розвиток виконавсько-слухової уваги майбутніх фахівців в процесі навчання гри на фортепіано: зб. матеріалів та тез VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів *Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства* (14-15 листопада 2022р). Одеса : Університет Ушинського, 2022. С. 22-24.

12. Грінченко А. М. Виконавські уміння як визначні чинники професійної діяльності музиканта: зб. матеріалів IV Міжнародної наукової конференції *Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень* (4 листопада 2022р.), Тернопіль, 2022. С. 193-195.

13. Петренко М. Методичні рекомендації до робочої програми навчальної дисципліни «Виконавська інтерпретація». Суми: ФОП Цюма С. П., 2021. 60 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

ОП-15 культурно-мистецьких та освітніх проектів Київського національного університету культури і мистецтв <http://lib.knukim.edu.ua/wp-content/uploads/ТОП15.pdf>

Бібліотека національної музичної академії України: офіційний сайт.
URL : <https://lib.knmau.com.ua/>

Бібліотека Одеської національної музичної академії: офіційний сайт.
URL : <https://odma.edu.ua/biblioteka/>